

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 17 februari 2026
Portefeuille(s): Kunst en Cultuur
Portefeuillehouder(s): Touria Meliani
Behandeld door: Economische Zaken en Cultuur, bestuurszaken.ezc@amsterdam.nl
Onderwerp: Amsterdammers over nachtcultuur

Geachte leden van de gemeenteraad,

De nachtcultuur is een wezenlijk onderdeel van Amsterdam. De nacht biedt een unieke ruimte voor creativiteit, ontmoeting en zelfontdekking, en is een belangrijke eerste schakel in de keten van talentontwikkeling in de kunst en cultuur. Met de Nachtvisie (2021) en de Uitvoeringsagenda Nachtcultuur 2023-2026 heeft de gemeente een duidelijke koers uitgezet om deze sector te erkennen, ondersteunen en te versterken, zodat Amsterdam dé stad blijft voor creatieve vrijheid, diversiteit en vernieuwende nachtcultuur.

In de Voortgangsrapportage Uitvoeringsagenda Nachtcultuur¹ van 20 november jl. bent u geïnformeerd over de stand van zaken en resultaten van de maatregelen uit de uitvoeringsagenda. Daarnaast ontving u het Locatieonderzoek Nachtcultuur² en de Verkenning Agent of Change³. Met de Nachtvisie en de Uitvoeringsagenda Nachtcultuur heeft de gemeente Amsterdam ingezet op een integrale benadering van nachtcultuur, waarin de sociale, culturele, artistieke en economische waarden van de nacht worden erkend. In de uitvoeringsagenda werd vastgelegd dat de gemeente onderzoek moet doen om de behoeften van Amsterdammers over de nachtcultuur in kaart te brengen, zodat ons beleid op nachtcultuur beter kan aansluiten bij wat er in de stad leeft.

Met deze brief informeer ik u over de uitkomsten van *Amsterdammers over Nachtcultuur* (bijlage 1), een behoeftenonderzoek naar de Amsterdamse nachtcultuur. Dit onderzoek vormt de uitvoering van maatregel 5 uit de uitvoeringsagenda: het uitvoeren van een onderzoek naar de behoeften van bewoners op het gebied van nachtcultuur. Daarnaast ontvangt u een verkenning naar het uitgaansgedrag van 21-minners *Toegang geweigerd: Jongeren en de toekomst van de Amsterdamse nachtcultuur* (bijlage 2). Het onderzoek richt zich op de vraag in hoeverre het huidige nachtleven aansluit bij de leefwereld en behoeften van deze leeftijdsgroep, en welke rol zowel de sector als de gemeente hierin kan spelen. Voor het eerst is op deze schaal zo veel data verzameld over de beleving van nachtcultuur onder Amsterdammers.

---

¹ [Voortgangsrapportage Uitvoeringsagenda Nachtcultuur \(2025\)](#)

² [Locatieonderzoek nachtcultuur \(2025\)](#)

³ [Agent of Change? Pas je aan; verkenning voor stad en nacht \(2025\)](#)

Opzet onderzoek Amsterdammers over nachtcultuur

Het onderzoek heeft als doel inzicht te krijgen in hoe Amsterdammers de nachtcultuur ervaren en waarderen, welke wensen en knelpunten zij zien, en in hoeverre het huidige aanbod aansluit bij hun behoeften.

Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau VibeLab⁴, bekend als pionier in het onderzoekswerk in de nachtcultuur. VibeLab is in oktober 2024 gestart met het onderzoek, in de loop van het voorjaar 2025 zijn focusgroepen en interviews gehouden. Tegelijkertijd werd een enquête ontwikkeld die in februari 2025 online is geplaatst en vier weken lang ingevuld kon worden.

Er is gebruikgemaakt van een combinatie van een kwantitatieve online enquête die 1186 Amsterdammers hebben ingevuld; er zijn kwalitatieve focusgroepen gehouden in de stadsdelen en aanvullend werden verdiepende interviews afgenomen voor Weesp. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd over een aantal specifieke onderwerpen met makers en experts over onder andere toegankelijkheid en inclusie. Kijkend naar de hele groep respondenten, was de steekproef voldoende representatief om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de wensen en behoeften van Amsterdammers in de nachtcultuur. Het geeft bovendien een unieke inkijk in meningen vanuit de hele stad en ondersteunt de inslag van de Uitvoeringsagenda en uitwerking van het beleid.

Verkenning 21-minners

De jongste doelgroep is vaak lastig te bereiken met traditionele online enquêtes. Omdat de respons onder deze groep deelnemers in eerste instantie achterbleef, heeft het college een aparte verkenning laten uitvoeren naar het uitgaansgedrag van 21-minners. Deze verkenning is meegestuurd als bijlage 2. Voor deze verkenning zijn gesprekken gevoerd met clubs en programmeurs aangevuld met een enquête ingevuld door vierenvijftig respondenten van 15 tot 21 jaar. De verandering in het uitgaansgedrag van deze groep is merkbaar in de nacht en zal bepalend zijn voor de toekomst van de nachtcultuur.

Naar een brede definitie van nachtcultuur

In de Nachtvisie hebben we nachtcultuur gedefinieerd als '... alle kunst en cultuur die tussen 22.00 en 6.00 uur wordt aangeboden, waaronder muziekpodia en de ontmoetingsplaatsen die voornamelijk een sociaal- culturele rol vervullen in het nachtleven.' Als Amsterdammers refereren naar nachtcultuur hanteren ze doorgaans een brede definitie. In dit onderzoek wordt een brede definitie van het nachtleven aangehouden die de nachteconomie, de nachtcultuur alsook de clubcultuur omvat. Dat leidt tot een nieuwe brede definitie van nachtcultuur: nachtcultuur kan zowel gaan om geprogrammeerde kunst- en cultuuractiviteiten die veelal tussen 22.00 en 06.00 uur plaatsvinden, als om dag- of vooravondformats 'met nachtelijk DNA'.

Uitkomsten en aanbevelingen Amsterdammers over Nachtcultuur

Uit het onderzoek komen verschillende aanbevelingen naar voren toegespitst op de thema's: participatie & behoeften, ruimtelijke spreiding, bereikbaarheid & mobiliteit, veiligheid, inclusiviteit, betaalbaarheid & toegankelijkheid en overlast. De resultaten laten zien dat financiële drempels de belangrijkste belemmering vormen voor deelname aan de nachtcultuur. Dit raakt met name jongeren, maar geldt ook breder: voor twee derde van de respondenten is betaalbaarheid het meest genoemde verbeterpunt en

---

⁴ VibeLab <https://vibe-lab.org/>

bepalend voor de toegankelijkheid van het nachtleven. Daarom wordt aanbevolen om hierop in te zetten, onder meer door het dubbelgebruik van zalen, om kosten te drukken, het verkennen van sociale ticketmodellen en het doelgericht inzetten van gemeentelijk vastgoed voor nachtcultuur.

De respondenten van het onderzoek *Amsterdammers over Nachtcultuur* geven aan behoefte te hebben aan andere genres en multidisciplinaire clubs, alternatieve en experimentele ruimtes, buitenlocaties en gemengde vormen waarin cultuur, horeca en ontmoeting samenkomen. Daarnaast benadrukken de uitkomsten de noodzaak van meer diversiteit in het aanbod en in de ruimtelijke spreiding van clubs. Daarbij is aandacht nodig voor lokaal talent en vooral voor stadsdelen waar het huidige aanbod beperkt of kwetsbaar is. In Zuidoost, Nieuw-West, Zuid en Weesp is het nachtleven-aanbod op veel plekken beperkt en mist het de gebruikelijke infrastructuur die de stad elders wel kent. Deze gebieden krijgen daarom ook prioriteit in het vervolg van het hierboven genoemde Locatieonderzoek Nachtcultuur.

Het onderzoek wijst op het belang van bereikbaarheid en nachtelijk vervoer als randvoorwaarde voor een toegankelijke nachtcultuur. Investerings in een goed en veilig nachtnet van metro, bus, veer en fiets zijn daarbij essentieel, onder meer voor de toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Een verbeterde bereikbaarheid draagt daarnaast bij aan het gevoel van veiligheid op straat.

Ook veiligheid en inclusie komen naar voren als essentiële criteria. Het onderzoek beveelt aan om te blijven inzetten op heldere en makkelijk vindbare huisregels, zorgvuldig deurbelid, de inzet van awareness-teams in de clubs en het verbeteren van de fysieke toegankelijkheid van locaties. Deze maatregelen vergroten de ervaren veiligheid en verlagen de drempel voor een diverse groep bewoners, waaronder LHBTQIA+ personen en mensen met een beperking, om deel te nemen aan de nachtcultuur.

Voor de aanpak van overlast in de nacht reikt het onderzoek vier samenhangende maatregelen aan: het structureel maken van de tijdelijke subsidie voor geluidsbeperking en -isolatie om geluidsoverlast duurzaam te verminderen. De evaluatie van deze maatregel volgt overigens in het derde kwartaal van dit jaar. Ten tweede het toepassen van gespreide sluitingstijden met gerichte regie op uitstroom en crowdmanagement; het intensiveren van nachtelijke schoonmaak en afvalvoorzieningen op piekmomenten en hotspots; en het datagedreven monitoren van geluid, afval, bezoekersstromen en meldingen om per gebied en tijdvak gericht bij te sturen. Uit deze aanbevelingen volgt de noodzaak om het nachtbeleid op gebiedsniveau uit te werken en flexibel vorm te geven, zodat het beter kan meebewegen met veranderingen in het nachtdlandschap.

Uitkomsten en aanbevelingen verkenning 21-minners

Uit deze verkenning blijkt dat de ontwikkeling van een passende nachtcultuur voor de jongste groep uitgaanders van groot belang is. Jongeren nemen steeds minder vaak deel aan het nachtleven, waardoor het risico ontstaat dat het uitgaan structureel uit hun ritme en leefwereld verdwijnt. Dit heeft niet alleen gevolgen voor jongeren zelf, maar ook voor clubs en organisatoren. Zij verliezen bezoekers, missen aansluiting bij de volgende generatie en zien zich steeds meer gedwongen hun aanbod puur commercieel te maken, in plaats van bij te kunnen dragen aan een nachtcultuur met een bredere maatschappelijke en culturele waarde. Jongeren onder de 21 jaar ervaren verschillende drempels bij deelname aan het nachtleven, waaronder leeftijdsrestricties, hoge kosten een gebrek aan een herkenbaar en inclusief aanbod.

Tegelijkertijd blijkt dat jongeren wél behoefte hebben aan deelname aan de Amsterdamse nachtcultuur, mits deze beter aansluit bij hun financiële mogelijkheden, sociale behoeften en leefwereld. Ook wordt nogmaals duidelijk dat het nachtleven een belangrijke maatschappelijke functie vervult. Het draagt bij aan sociale ontwikkeling, netwerkvorming, culturele participatie en binding met de stad. Een toegankelijk en inclusief nachtleven is daarmee van belang voor zowel de sociale cohesie als de toekomstbestendigheid van de Amsterdamse nachtcultuur. De aanbevelingen van deze verkenning richten zich dan ook op toegankelijkheid, nieuw en aanvullend aanbod binnen de bestaande infrastructuur en benadrukken daarin de rol van zowel de sector als de gemeente.

Concreet geeft de verkenning aan dat clubs zelf kunnen bijdragen aan een toegankelijker nachtleven, bijvoorbeeld door de minimumleeftijd te heroverwegen en zo drempels voor jongeren onder de 21 jaar te verlagen. Verschillende clubs hanteren om uiteenlopende redenen hogere minimumleeftijden dan wettelijk nodig, bijvoorbeeld vanwege programmering, doelgroepen of omdat de jongste groep na de heropening van het nachtleven en horeca na de coronapandemie nog niet volledig vertrouwd was met de uitgaansetiquette. Vanuit de sector loopt momenteel een initiatief dat clubs ondersteunt bij kennisdeling en duurzame exploitatie, en ruimte biedt om gezamenlijke kortings- en loyaliteitsinstrumenten voor jongere doelgroepen te ontwikkelen. Voor de toekomst van de nacht is het belangrijk ons te verhouden tot de veranderende behoeften onder jongeren, dit initiatief kan daarom rekenen op inhoudelijke en financiële ondersteuning vanuit de Uitvoeringsagenda Nachtcultuur.

Afdoening motie 527 inzake nachtcultuur opnemen in de Stadspas

In 2023 dienden raadsleden Moeskops, Minderhoud, Van der Veen, Broersen en Kabamba motie 527 (TA2023-001052) in, om nachtcultuur op te nemen in de Stadspas. Naar aanleiding van deze motie is onderzocht of nachtcultuur kan worden opgenomen in het aanbod. Dit bleek in de praktijk niet haalbaar. Studenten komen niet in aanmerking voor de Stadspas, eerdere nachtcultuuracties werden nauwelijks gebruikt en festivals en nachtclubs kunnen door hun beperkte financiële middelen vaak niet voldoen aan de investeringsvereisten die deelname aan Stadspas-acties vraagt. Om deze drempels te verlagen, is vanuit de sector een initiatief gestart om een sociaal ticketmodel te ontwikkelen. Dit model biedt jongeren op een laagdrempelige manier toegang tot (nacht)culturele activiteiten en stelt hen tegelijkertijd in staat makers en projecten te steunen door een kaartje te kopen voor een specifieke club(-avond). Ook is amsterdam&partners momenteel bezig met de uitrol van de UITpas, waarmee Amsterdammers tegen een gereduceerd tarief tijdens daluren culturele instellingen kunnen bezoeken. Bij een positieve evaluatie zou nachtcultuur hier in de toekomst bij kunnen aansluiten. De voortgang van deze initiatieven wordt gemonitord, waarbij verschillende gemeentelijke directies samenwerken om waar nodig ondersteuning te bieden. Het college beschouwt de motie hiermee als afgehandeld.

Aandachtspunten voor een aantrekkelijk nachtleven voor jongeren

De verkenning 21-minners laat verder zien: een nachtleven dat meer aandacht besteedt aan sociale veiligheid, inclusie en herkenbaarheid is aantrekkelijker voor jongeren. Daarbij gaat het over zowel de sociale beleving als het muzikale aanbod. Diverse programmering in genres en ruimte voor niche, queer en jong lokaal talent draagt bij aan een inclusiever en aantrekkelijker uitgaansklimaat voor jongeren. Daarnaast geven jongeren vaker de voorkeur aan dag- of vroege avondfeesten, omdat deze beter te combineren zijn met studie of werk en als minder intensief worden ervaren. Ook geeft de verkenning aan dat het stimuleren van werkgelegenheid voor jongeren binnen clubs, bijvoorbeeld in horeca, productie of programmering, de betrokkenheid bij de nachtcultuur kan vergroten. Daarnaast kan co-creatie via

jongerenpanels of open calls bijdragen aan een sterker gevoel van eigenaarschap en wederzijds begrip over de sector en etiquette. Zo is de oprichting van Institute of Nightculture⁵ een uitwerking van de maatregel Academie van de Clubcultuur, zoals beschreven in de uitvoeringsagenda, bedacht vanuit het idee dat het instituut een talentontwikkelingscentrum kan worden voor de nacht, waar de volgende generatie aan het stuur zal staan.

De gemeente kan volgens de verkenning een belangrijke rol spelen door clubs en culturele organisaties die zich met hun programmering richten op jongeren actief te ondersteunen. Sinds het wegvallen van de zogeheten Frisfeesten laten initiatieven, zoals Puur (Melkweg) en Huis Fiesta (Panama), zien dat er wel degelijk behoefte bestaat aan nachtcultuur bij een jongere doelgroep. Met de subsidieregeling Nachtcultuur van het Amsterdams Fonds voor de Kunst is hier in de afgelopen periode tijdelijk op ingespeeld: in drie subsidierondes kregen organisaties ruimte om weer experimenteel te programmeren, zonder de druk om stijgende kosten volledig door te berekenen. Deze regeling had echter een tijdelijk karakter en biedt geen structurele ondersteuning. De verkenning onderstreept daarom dat het wenselijk is om te verkennen hoe structurele subsidies voor nachtpodia beter kunnen meebewegen met stijgende kosten.

In de verkenning wordt voorgesteld om meer te investeren in samenwerkingen tussen scholen, jongerencentra, culturele instellingen en de sector, zodat jongeren op jonge leeftijd veilig en laagdrempelig kennis kunnen maken met nachtcultuur. Dit kan bijvoorbeeld via schoolfeesten, vernieuwde frisfeesten en culturele uitstapjes naar poppodia of theaters. Daarnaast kan worden overwogen om middelbare scholen financieel te ondersteunen bij het organiseren van feesten in clubs.

Het structureel ophalen van wensen en ervaringen van deelnemers aan de nacht verdient een vaste plek binnen het nachtbeleid. Een (jongeren)adviesraad, gekoppeld aan het nachtbeleid, kan de afstand tussen organisatoren, deelnemers en beleidsmakers verkleinen. Voorbeelden uit Nijmegen en Antwerpen laten zien dat jongerenraden effectief kunnen bijdragen aan inclusiever en toekomstgericht nachtbeleid. Een mogelijke samenwerking tussen de Jongeren Advies Raad Amsterdam (JARA) en bijvoorbeeld de Nachtraad ligt hierbij voor de hand. Parallel hieraan worden dit jaar meerdere maatregelen uit de Uitvoeringsagenda Nachtcultuur geëvalueerd. Het gaat daarbij onder andere om de vertegenwoordiging en ondersteuning van een onafhankelijke nachtcultuursector, de toekomst van de subsidiering van nachtcultuur en de aanpak van geluidsisolatie. In dat kader wordt, samen met andere steden in Nederland en daarbuiten, verkend hoe de vertegenwoordiging van de nachtcultuursector het beste kan worden ingericht. Zo wordt deze maand gesproken met de nieuw opgerichte London Nightlife Taskforce en wordt binnen het World Cities Culture Leadership Exchange-programma, dat de gemeente Amsterdam dit jaar leidt met onder andere Londen, Guangzhou, Toronto, San Francisco en Stockholm, gekeken naar verschillende modellen voor governance en sectorvertegenwoordiging in de nacht. Het doel van deze evaluaties en (inter)nationale dialoog is om de sector zo goed mogelijk te ondersteunen en tegelijkertijd te borgen dat de onafhankelijke vertegenwoordiging recht doet aan de brede en diverse nachtcultuursector van Amsterdam.

---

⁵ [Persbericht](#) Institute of Nightculture

Tot slot

Het politieke debat ging in de afgelopen jaren vaak over nieuwe locaties voor nachtleven, de sluiting van tijdelijke plekken en schaarste aan permanente ruimte in de stad. De uitkomsten van dit behoeftenonderzoek ondersteunen deze lijn. Tegelijkertijd zien we als gemeente ook de uitdagingen. Clubs worstelen met ticketverkoop en de winstmarges krimpen over de gehele linie. Het veranderende publiek en de impact van hoge personeels-, productie- en uitbaatkosten zijn zichtbaar in de scene. Ons doel kan niet simpelweg zijn om meer clubs toe te voegen; spreiding in de stad moet realistisch, duurzaam en financieel haalbaar zijn voor nieuwe initiatieven.

De belangrijkste prioriteit is dan ook om het huidige nachtleven te ondersteunen en toekomstbestendig te maken. Dit betekent in de eerste plaats dat we als gemeente moeten luisteren naar waar initiatieven tegenaan lopen, en dat we proactief en gezamenlijk met verschillende directies adviseren over mogelijkheden en ondersteuning, bijvoorbeeld op het gebied van vergunningen en handhaving. Dit wordt bestendigd in de integrale werkgroep Nachtcultuur. Ook moeten we, waar de lokale context het toelaat, kijken waar wij de initiatieven tegemoet kunnen komen in hun wens voor bijvoorbeeld dubbelgebruik van hun ruimtes, doordeweeks te verhuren, openingstijden aan te passen of uit te breiden.

Een gezond en inclusief nachtleven is van grote waarde voor Amsterdam. Het draagt bij aan sociale binding en culturele participatie in de stad. Alleen door jongeren, bezoekers en initiatiefnemers actief te betrekken bij de nacht en gezamenlijk te investeren in toegankelijkheid, inclusie en vernieuwing, kan de Amsterdamse nachtcultuur toekomstbestendig worden gemaakt. De onderzoeken bevestigen het beeld dat nachtcultuur een belangrijk onderdeel vormt van het sociale en culturele weefsel van de stad.

Vanuit de Uitvoeringsagenda zijn verschillende subsidieregelingen ingezet ter ondersteuning van de nachtcultuur. Het college evalueert deze subsidieregelingen om te zien wat effectief is geweest en waar verbeteringen mogelijk zijn: de pilot geluidsisolatie clubs, de subsidieregeling nachtcultuur van het AFK en de subsidie voor sectorondersteuning aan Stichting Nachtburgemeester en de Nachtraad.

De pilot geluidsisolatie clubs had een tweeledig doel: enerzijds werd gekeken hoe meer locaties geschikt konden worden gemaakt voor nachtcultuur, anderzijds werden bestaande nachtclubs ondersteund die hier al mee bezig waren. Zo combineerde de pilot het ondersteunen van nieuwe locaties met het versterken van bestaande initiatieven in de nacht. De subsidieregeling nachtcultuur van het AFK bood financiële ruimte voor programmering en experiment binnen de nachtcultuur, gericht op het stimuleren van diversiteit, talentontwikkeling en artistieke innovatie. De subsidie voor sectorondersteuning maakte voor het eerst structurele financiering voor onafhankelijke vertegenwoordiging van de sector mogelijk binnen het gemeentelijk beleid. Dit was primair gekoppeld aan de uitvoering van inhoudelijke thema's uit de Nachtvisie en de Uitvoeringsagenda, maar omvatte ook het opzetten van projecten, advisering aan de gemeente en het actief meedenken over oplossingen voor de sector. Het doel van deze ondersteuning was het borgen van brede vertegenwoordiging, meerstemmigheid en diversiteit in de nachtcultuur, en de sector zo een plek aan tafel te geven.

Terwijl de uitvoeringsagenda nachtcultuur in de loop van 2026 wordt afgerond, kijken we vooruit naar de volgende fase: het verder verankeren van nachtcultuur binnen de gemeentelijke organisatie in de vorm van een integrale werkgroep en in stedelijk beleid, waaronder ook de gebiedsgerichte uitwerking van het

horecabeleid. Daarbij nemen we de lessen en inzichten van de afgelopen jaren mee om nog beter aan te sluiten op wat er in de stad leeft, terwijl we tegelijkertijd blijven leren van best practices in binnen- en buitenland. Zo bouwen we samen aan een toekomstbestendige, inclusieve nachtcultuur in Amsterdam, met ruimte voor creativiteit, ontmoeting en zelfontplooiing.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Touria Meliani', with a long horizontal flourish extending to the right.

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Touria Meliani
Wethouder Kunst en Cultuur